

Ikinuori yhdistys juhlii 115-vuotisuuttaan Pirtillä

Kangasalan Nuorisoseuran perustamisesta tulee heinäkuun lopussa kuluneeksi 115 vuotta.

Nuorisoseuran tarkoituksena oli ”herättää ja vireillä pitää kansassa ja erittäin sen nuorisossa isänmaallisen hengen elähdyttämää valistuksen harastusta”.

Hyödyllisten tietojen kartuttamisen lisäksi kevyempäkin ohjelmaa tarvittiin. Se oli perinteistä, muun muassa laulua, soittoa ja runonlausuntaa. Merkittävään asemaan nousivat kokouksissa ja juhlissa pidetyt esitelmät.

Alkujaan seuran kokoukset pidettiin kirkonkylän kansakoululla ja juhlut Seurahuoneella ja Kangasalan kansanopistolla.

Halu toimia seuran tilaisuuksissa oli vähäinen, joten ajateltiin, että oma talo voisi auttaa asiaa.

Ilman lahjoituksia ei Pirttiä olisi voitu rakentaa. Vuoden 1903 rajumyrsky kaatoi isäntien metsää ja puiden runkoja lahjoitettiin nuorisoseuralle.

Kaarle Tavela lahjoitti talon rakennukseen tuhat markkaa ja ilmaisen lautojen sahauksen. VPK lahjoitti tuhat markkaa ja vastineeksi se sai oikeuden käyttää Pirttiä ilman vuokraa. Pääosin rakentaminen hoidettiin lainalla.

Kunnan lainakirjasto siirrettiin Pirtille ja lisäksi kunta vuokrasi Pirttiä kunta- ja verokokouksia varten.

Monenlaista käyttöä

Kangasala oli jo vuosisadan alussa yksi suurista matkailu- ja pitäjistä kauniine harjuineen. Jotta rakentamista varten otettavat velat pystyttiin maksamaan, tarvittiin vuokratuloja.

Lisäksi oli tarve järjestää erilaisia tilaisuuksia. Parhaita esimerkkejä olivat vuosina 1908 ja 1911 järjestetyt laulujuhlut.

Suojeluskunta vuokrasi Pirttiä maanpuolustuskurssien pitoa varten. 1920-luvulla vuokraajiin kuuluivat myös kirkkovaltuusto ja kärkevät.

Sotien jälkeen 1945 toiminta virkistyi. 1946–47 seuraan kuului yli 500 jäsentä. Nuorisoseura piti yllä monenlaista toimintaa, kuten erilaisia kerhoja, soittokeuhkia ja kuoroja.

Pirtin kunto todettiin heikoksi 1960-luvulla. Korjausten rahoituksen pesämunnaksi tontista myytiin osa Puhelinosuuskunnalle.

Pentti Lahti-Nuuttila loi Pirtistä kuvan monimuotoisena kulttuuritoimintakeskuksena. Pirtin kunnostamiseksi saatiin lahjoituksia.

1960-luvulla suuret ikäluokat kasvoivat nuorisoiäksi ja toiminta jälleen vilkastui. Varojen keräystä varten järjestettiin bingo ja kahvila.

Television tulo koteihin 1970-luvulla aiheutti lopahtamisen seuran toiminnassa.

1980-luvulla vuokraustoimintaa aktivoitiin hankkimalla isot astiastot. Häiden, syntymäpäivien ja erilaisten kokous- ja esitelmätilaisuuksien viettopaikkana Pirtti on saavuttanut suosiota.

Pirtti kuntoon

1990-luvulla on ollut Pirtti kuntoon -projekti. Muun muassa ikkunat ja julkisivulaudoitus uusittiin ja talo maalattiin keltaiseksi.

Nuorisoseura päätti myydä Hämeen Sähkön osakkeet Vattenfallille korjausten rahoitusta varten.

Varoja remontteihin on saatu erilaisten avustuskanavien kautta, joista merkittävin on ollut opetusministeriön seuraintaloille myöntämät peruskorjausavustukset.

Myös Kangasalan kunta on tukenut Pirtin peruskorjauksia.

Kuluva vuosi on Pirtin historiassa ollut merkittävä korjausrakentamisen vuosi. Keittiöiden remontit on saatu tehtyä. Uudet ulko-ovet asennettiin huhtikuussa.

Ulkokaton korjaus on meneillään ja lumiesteet asennetaan vielä tämän heinäkuun aikana.

Kangasalan Nuorisoseuran talo Pirtti vihittiin käyttöön heinäkuussa 1905. Sen suojissa on juhlittu monet juhlut ja pidetty monet kokoukset. Siellä on katsottu elokuvia sekä hoidettu sairaita ja haavoittuneita sotilaita. Ensi keskiviikkona siellä vietetään Nuorisoseuran 115-vuotisjuhlia.

Orkesterihuoneeseen tehdään pintaremonttia ja näyttämön verhot uusitaan. Yläkerran tiloja pyritään saamaan aktiiviseen käyttöön. Rakennuksen lämmöneristys suunnitelmia työstetään.

Arvostettu rakennus

Varainhankinnassa merkittävä tulonlähde on Pirtin tilojen vuokraus. Suurena apuna on meneillään oleva haastekampanja. Pirtti-tiloja on myös jälleen myyty.

Monenlaista toimintaa on nuorisoseura 115-vuotisen taipaleensa aikana ehtinyt harjoittaa ja näin jättänyt pysyvät jäljet paikkakunnan kulttuurielämään.

Seuran merkittävin ja konkreettisin panos Kangasalle on Pirtti ja sen ylläpito. Nuorisoseuratalo on yksi vanhimmistakin kirkonkylään rakennetuista ja nykypäiviin asti säilyneistä rakennuksista. Pirtin eteen tehty talkootunnit ovat koti-seututyötä parhaimmillaan.

Tänäkin päivänä tavoitteena on toteuttaa jäsenistön tarpeita ja toiveita parhaalla mahdollisella tavalla.

Jäsenten enemmistö koostuu yli 60-vuotiaista ikinuorista.

Nykykuorten ajankäytöstä kilpailevat tietokonepelit ja sosiaalinen media.

Ulla Muranen

Lähde: Marko Jobanssonin laatiina Kangasalan Nuorisoseuran 100-vuotishistoriikki.

Syntymäpäivänäyttely ja kahvitarjoilu Pirtillä keskiviikkona 25.7. kello 12 lähtien.

Vanha kuva ajalta, jolloin Pirtillä toimi säästöpankki. Kuva Olavi Anttilan kirjoittamasta kirjasta 110 kehityksen ja kasvun vuotta, Kangasalan historia III 1865–1975.

Fakta

- ❑ Kangasalan Nuorisoseura perustettiin 25.7.1897.
- ❑ Nuorisoseura piti valtakunnallisesti kärkeviä lukutupien määrässä vuonna 1901. Niitä oli 11.
- ❑ Pirtin vihkiäisiä vietettiin 16.7.1905. Rakennus sai sähkövalot 1913 ja tefoonin 1915.
- ❑ 1914 lopulta Punainen Risti käytti Pirttiä sairaiden ja haavoittuneiden sotilaiden hoitopaikkana.
- ❑ 1937 elokuvayhtiö Casino alkoi järjestää elokuvailtoja Pirtillä.
- ❑ Talvisodan aikana lotat käyttivät Pirttiä työkokouksissaan.
- ❑ Vuosina 1941–44 puolustusvoimat piti taloa hallussaan.
- ❑ Seura toimitti Pirtti-lehteä ja 1965 perustettua Kangasala-lehteä.
- ❑ 1970-luvulla Pirtti toimi matkailijoiden opastuskeskuksena.
- ❑ 1989 järjestettiin ensimmäinen nuorten disko.
- ❑ Salonkimusiikkitapahtumia alettiin järjestää 1990-luvulla.
- ❑ Vuosi 2012 on ollut Pirtin historiassa merkittävä korjausrakentamisen vuosi.